

Advokaadibüroo Widen
estonia@widen.legal

Teie 26.11.2024
Meie 14.01.2025 nr 5-1/177-1

Vastus pöördumisele

Täname kirja eest, oleme ettepanekud rahandusministri määruse täiendamiseks kätte saanud ning analüüsinud olukorda. Toote oma kirjas välja, et Baltic Oil Service OÜl esineb probleeme rafineeritud palmiõli ja selle fraktsioonide eksportimisega, mida põhjustavad pikad ootejärjekorrad Eesti piiripunktides. Teete ettepaneku lisada palmiõli ja selle fraktsioonid rahandusministri määrusega kehtestatud ajatundlike kaupade nimekirja.

Ajatundlike kaupade nimekiri kehtestati tolliseaduse alusel 2010. aastal. Seaduse eelnõu seletuskirjas¹ põhjendati seaduse täiendamise vajadust järgmiselt: „Täna teostab Vene Föderatsiooni toll tollivormistust ja -kontrolli piiril, mitte sisemaal nagu seda ELi liikmesriikides ning teistes Maailma Tolliorganisatsiooni (WCO) soovitusi järgivates riikides tehakse. Selline töökorraldus toob kaasa pikad piirijärjekorrad. Eesti poolel ootavad veokijuhid piiriületust mitme päevastes järjekordades. Teatud kaupade puhul, nagu näiteks elusloomad ja kiirestiriknevate toidukaubad, on selline ootamine mõeldamatu.

Kuna kaubavahetus Venemaaga ning sellega seoses piiriületusprobleemid on aktuaalsed ja vajavad lahendust, tuleb ajatundlike kaupade küsimus TSiga reguleerida. Seaduse 7. peatükki, mis käsitleb tolliformaalsuste lihtsustamist, täiendatakse §-ga 59¹, mille kohaselt teostatakse ajatundlikele kaupadele tolliformaalsusi eeljärjekorras. Seaduses tuuakse sellistest kaupadest nädisloetelu - elusloomad ja linnud, kiirestiriknevad toiduained, meditsiinis kasutatavad rakud, koed ja elundid. Nimekirja ajatundlikest kaupadest ja neile vastavad koodid kehtestab rahandusminister määrusega koostöös teiste asjaomaste ministereid. Ajatundlike kaupade nimekirja koostamisel võetakse aluseks tolliprotseduuride lihtsustamise ja harmoneerimise konventsioon ehk Kyoto konventsioon.“

Viidatud Kyoto konventsiooni kolmanda peatüki standard 3.34 käsitleb kauba tolliläbivaatust. Standardi kohaselt peab toll kiirestirikneva kauba tolliläbivaatuse kavandama selliselt, et see viiakse läbi võimalikult kiiresti pärast kauba kohta tollideklaratsiooni esitamist. Sarnane põhimõte sisaldub ka Maailma Kaubandusorganisatsiooni liikmete poolt heaks kiidetud kaubanduse hõlbustamise lepingus². Leping sisaldab sätteid kaupade, sealhulgas transiitkaupade liikumise, vabastamise ja tollivormistuse kiirendamiseks. Samuti sätestatakse selles meetmed tõhusaks koostööks tolli ja muude asjaomaste asutuste vahel kaubanduse hõlbustamise ja tollinõuete täitmise küsimustes. Lepingu artikkel 7 punkti 9.1 kohaselt peab kiirestiriknevate kaupade tolliläbivaatus ja kauba vabastamine toimuma võimalikult kiiresti.

¹ Tolliseaduse ja käibemaksuseaduse muutmise seadus 645 SE;
<https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/24858f33-ccd6-9d64-ce49-ca417ee20ccc/tolliseaduse-ja-kaibemaksuseaduse-muutmise-seadus/>

² <https://docs.wto.org/dol2fe/Pages/SS/directdoc.aspx?filename=q:/WT/L/940.pdf&Open=True>

Juhime tähelepanu, et viidatud WCO ja WTO rahvusvahelised kaubandusvaldkonna kokkulepped ei reguleeri mitte niivõrd piiriületuse kiirust, kuna see on seotud kahe riigi piiriasutuse töökorralduslike küsimuste ning piiritaristu võimekusega, vaid tollitoimingute lihtsustamist. Sätete kontekst on kauba sissevedu ja impordi suund. Tänapäevane probleem ei ole selles, et kaubad seisavad ladudes tolliläbivaatuse ja tollivormistuse ootel. Praegu määrab väljuval suunal piiri läbilaskevõime Venemaa piiriasutuste töökiirus. Eesti tolli võimekus väljuval suunal on ligikaudu kolmandiku võrra suurem. Pikkade järjekordade põhjuseks on ka Ivangorodi piiripunkti sulgemine. Luhamaa ja Koidula vastas olevad piiripunktid töötavad tavapärasel režiimis, teise riigi piiriasutuste töökorraldust me mõjutada ei saa.

Soome on sulgenud kõik maismaapiiripunktid Venemaaga. Läti piiriületusel kaotati eeljärgkorrad 2024 aasta 5. veebruaril ja kogu piiriületus toimub üldise järjekorra alusel. Leedu valitsus võttis 1. märtsil 2024 vastu otsuse lõpetada kaupade, transpordivahendite ja isikute liikumine üle Leedu-Valgevene piiri Lavoriškės ja Raigardase piiripunktides. Eestis on kaalutud Koidula maanteepiiripunkti sulgemist Venemaa suunalise sanktsioonipoliitika tugevamaks jõustamiseks, kuid sellist otsust ei ole veel tehtud.

Peame oluliseks rõhutada, et Venemaa suhtes sanktsioonipoliitika jõulise jõustamise eesmärgil on Välisministeerium teinud Euroopa Liidu välis- ja julgeolekupoliitika kujundamisel korduvalt ettepaneku kehtestada Venemaa suhtes täisembargo ning täielikult piirata kogu transiit läbi Venemaa. Seetõttu ei ole läbi Venemaa kaupade saatmise soodustamine kooskõlas Eesti välispoliitiliste seisukohtadega ning Rahandusministeerium ei pea põhjendatuks ajatundlike kaupade nimekirja laiendamist ülaltoodud põhjustel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelyn Liivamägi
finants- ja maksupoliitika asekancler

Kaire Taar 5885 1372
Kaire.Taar@fin.ee